

ROR-STINAS Arbrå-Änga 5:26 (Änga sub.sub.5) 4ha

Änga 5 i nedre Änga (med skattetalet 7) delades i två delar och såldes 1837. Den del av Änga 5 som blev kvar köptes av byvakten och förre torparen Olof Jonsson och fick skattetalet 4.

10H8

Hans Olsson f.1787 var tidigare bonde på Änga nr 5. Han var gift 2 gånger, först med Kerstin Olsdotter f.1785 från Enånger, död 1824. Sedan gifte han sig med Kristina Ersdotter f.1796 i Östansjö. Med dessa har han 5 söner och en dotter, Olof f.1816, Hans f.1818, Jonas f.1820, Per f.1824, Kerstin f.1829 och Erik f.1831 (död 1858, vådaskjutit sig själv under jakt).

Enligt husförhören hade Hans blivit ”straffad för 3:e resan stöld 1837 med 3 års fästning, därifrån han så återkom 1840 och utpräglade falskt sedelmynt, för vilket brott han avstraffades med 28 dygns fängelse vid vatten och bröd, schavottering och 3 års arbete å Kristianstads fästning”, återkom 1844. Hustrun: För utpränglingen av falskt mynt undergått samma straff som mannen och avsänd samma dag till Norra Korrektionsinrättningen i Stockholm att där arbeta i 3 år.

Det finns ett ”utdrag ur Actions Protokoll hållet i Änga den 25 oktober 1837 uppå hemmanet nr 5 derstädes”. Av detta utdrag framgår att tre tunnland jord vid ”yttre ändan av nybruket Rorerne undantages till nyttjande för Hans Olsson och dess nuvarande hustru i deras lifstid då till åbyggnad derå skulle få förflyttas vid gården varande Rågladan, Gethuset samt gamla härbret...”.

Troligen är det sonen Olof Hansson f.1816 som hjälper föräldrarna och resten av familjen med flytten till ”Nybruket Rorerne under faderns frånvaro. Samtidigt skrevs Olof i husförhörlängden in som bonde på ”Änga 5 skattetal 3”. Bonden Olof Hanssons tid på gården blev kortvarig, år 1843 slutar han som bonde och blir soldat nr 66 vid Arbrå kompani och får efternamnet Rodell. Av husförhörlängden framgår att Olof Hansson flyttar till Hänsätter nr 2 år 1843, dvs något halvår innan föräldrarna återkommer från fästningen.

Hans Olsson f.1787 är farfars farfars far till Leif Flykt i Vallsta.

År 1846 säljs fastigheten ”Änga 5 med skattetalet 3” till Anders Jonsson-Rust från Änga 6 och man är därmed inte längre ägare av ett skattehemman.. Nyttjanderätten till de tre tunnlanden har man ju dock kvar.

Dottern Kerstin var piga på olika platser, hon gifter sig 1857 med Per Persson f.1831 från Vallsta och han flyttar hit till Ror-Hanses.

Ror-Hans står som f.d. bonde ända till sin död 1858, hustrun Kristina avlider 1869.

Ror-Hanses ägs sedan av dottern Kerstin och mågen Per som kallas torpare.1889 får de köpa 5 hektar av ägarna till granngården Rustses, Karl Fredrik och Sigrd Sundqvist.

Kerstin och Per får 3 barn, Kristina f.1859, Karin f.1868 och Brita f.1870.

Per avlider 1893, 62 år gammal. 1904 sker arvsskifte och dottern Brita, kallad Ror-Brita

övertar fastigheten. Hon har en dotter, Kristina f.1894. Kerstin Hansdotter avlider 1925 och dottern Ror-Brita avlider 1934.

Då blir Britas dotter, kallad Ror-Stina ny ägare, nu 40 år gammal. Stina fortsätter att bedriva jord- och skogsbruk till omkring 1960. Dessa kvinnor har sedan 1893 strävat på med hårt och slitsamt arbete. Ror-Stina brukade säga att arbetet var som ett rep, hon tyckte väl att det inte var någon ände på arbetet. I slutet på 50-talet fick Stina sällskap på gården av Ellen Rubensson f.1923 från Flästa. Stina är kusin med Fredrik Hagenrans mammas morfar.

Ror-Stina avyttrade fastigheten 1 maj 1963, köpte sig ett hus i Vallstaby och flyttade dit tillsammans med Ellen. Ror-Stinas styckades upp och nya ägare till gård och en del mark blev familjen Belfrage. Övrig mark köptes av Erik och Gun Larsson-Snygg. Nuvarande ägare till gården är Hans Belfrage i Arbrå och brodern Sven Belfrage i Bromma.

RUSTSES Arbrå-Änga 5.27 (Änga sub.5) 0,3 ha

3L17

Fastigheten köptes 1846 av Anders Jonsson-Rust (Jan Jonssons farfars farfars far) f.1792 från Utegården i nedre Änga. Troligen byggde han och mågen Jonas upp gården innan han 1854 flyttar hit med makan Sigrid f.1790, dottern Marta f.1824 och mågen Jonas Hansson f.1822 från gården Snatbo. Rusts namn lever sedan kvar som gårdsnamn.

2E10

1860 övertar Jonas och Marta fastigheten och de får 5 barn, varav 3 avlider som småbarn. Jonas Hansson försattes i konkurs 1887.

Jonas och Martas dotter Sigrid f.1865 och mågen Karl Fredrik Sundqvist f.1864 från Enånger blir nya ägare 1886. Sigrid är mormor till Alboms-Erik i Nordsjö.

4D11

1890 ny ägare, Per Persson, många med det namnet på den tiden.

8D22

1892 ny ägare Anders Schön f.1845 och hans hustru Ingrid f.1854, dotter till Olof Hansson-Rodell, tidigare ägare. Paret Schön hade 9 barn.

1917 ny ägare, Jonas Fredholm, 1918 Karl Andersson, 1918 Erik Jonsson-Tyberg. Ingen av dessa herrar verkar ha bott här.

17E8

1919 ny ägare Per Nilsson f. 1878 och hustrun Karin f. 1881. De hade 5 barn: Helga f.1902 (mormor till Frank och Tommy Englund), Marta f.1906 (mormor till Irene och Ylva Lindberg), Nils f.1908 (far till Arne Persson på BP i Arbrå, Henning Persson som sålde hushållmaskiner och Allan Persson i Simeå), Per f.1911 och Bror Hagengran på Majorns i Kyrkbyn f.1920.

10L4

År 1926 ny ägare, Johan Axel Berg f.1894 i Njutånger och hustrun Gerda Elvira f. Strandman f.1903 i Kyrkbyn.

1927 ny ägare, Per Valter Persson från Los f.1900 och hustrun Gunhild Kristina f.1903 och en son f.1929.

11P35

1930 flyttade Anders Sundberg, kallad Tång-Ante, f.1865 hit. 1936 flyttade han till Snatbo.

30U7

1931 flyttade Per Blomgren f.1895 med familj hit som arrendator. 1937 flyttade de till Snaten. Per var morfar till Eva Pettersson i Iste, vars mor hette Anna Blomgren, senare gift Zimmerman.

Jord och skog har en tid ägts av familjen Iggström, nuvarande ägare är Sveaskog. Ägare till stugan på tomten var tidigare Arne Tingelöf som jobbade på radarstationen vid Bogårdsbackarna. När den lades ner hade han en elektronikfirma i Arbrå. Nuvarande ägare är sonen Dan Tingelöf, Sandarne.

Mellan Ror-Stinas och Rustses finns en stor stenkällare och resterna av en brunn. Troligen har det funnits ett hus här. På skifteskartan finns ett tak utmärkt men det kan vara taket över stenkällaren. Anders Sundberg (Tång-Ante) använde källaren när han bodde vid Rustses i början av 1930-talet.